

Dato: 20. juli 2016

Natur- & Miljøklagenævnet
c/o Naturstyrelsen Vestsjælland

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnødøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Klage over spredt, fjern og adgangsbegrænset udlægning af erstatningsskov for Bromme Plantage, der nedlægges i etape II af igangværende råstofgravning

Danmarks Naturfredningsforening, Sekretariatet og DN Sorø, støttet af Dansk Botanisk Forening påklager hermed Naturstyrelsens tilladelse og accept af udlæg af spredt og tilfældig erstatningsskov i Vest- og Sønderjylland som erstatning for den offentligt tilgængelige Bromme Plantage nord for Sorø. Foreningerne finder at Naturstyrelsen burde have stillet vilkår om nærhed til Sorø og optaget nyeste viden om skovens biodiversitet i sin afgørelse.

Bromme Plantage er en af landets bedst bevarede områder med højryggede agre. Sporene, som fremgår af højdemodellen i miljøportalen, vil dog om få år være slettet næsten fuldstændigt. Det skyldes en gravetilladelse og tilhørende vvm redegørelse fra lige før Vestsjællands Amt blev nedlagt (dec. 2006). Så vidt vides blev ingen af disse afgørelser prøvet i nævnet.

De kulturhistoriske spor, de højryggede agre, er dog et vink med en vognstang til os efterkommere om, at Bromme Plantage, uagtet at det netop er en plantage plantet på "unyttig" sandet jord, potentielt set har jord og frøbank, der rækker meget langt tilbage i vores historie. Derfor undrer det heller ikke botanikere og naturnørder, at der her som det eneste sted øst for Jylland findes flere populationer af den meget sjældne Skov-Kohvede - en gulblomstret halv-snylter i skovbunden. Denne bestand er fundet i forbindelse med det nyligt afrapporterede Atlas Flora Danica projekt og populationerne forsøgt angivet på vedhæftede kortmateriale. Foruden Skov-Kohvede skulle der også findes den meget sjældne Stellars Mosskorpion (Bo Stephensen pers. komm.). Disse unikke forhold ses ikke at have indgået i Naturstyrelsens overvejelser i eller forud for afgørelsen, hvilket foreningerne mener, er en mangel ved afgørelsen, da oplysningerne reelt set er offentligt tilgængelige.

De mange hektar skov, der nu allerede er i gang med at blive nedlagt til åben grusgrav, er gammel plantageskov plantet af Stiftet Sorø Akademi for over 100 år siden. Kvaliteten er derfor relativ høj selv for en som udgangspunkt tæt plantage. Dofbasen underbygger dette indtryk med fund af sjældne ynglefugle som sortspætte og hvepsevåge. Erstatningerne er derimod spredte bevoksninger og tætte, unge nåletræskulturer spredt ud over marginale jyske landbrugsjorde. En af erstatningsskovene starter på bar mark, mens resten allerede før afgørelsen er mere eller mindre sluttet plantage og skov. Kun Gallehus Skov ved Møgeltønder er af en størrelse, der er sammenlignelig med Bromme Plantage. Ingen af skovene kommer dog til at rumme adgangsforhold, der strækker sig udover, hvad der gælder for skove over størrelseskravet 5 hektar. Dette skyldes at Naturstyrelsen ikke har stillet vilkår herom, ligesom styrelsen heller ikke har stillet vilkår efter erstatningsskovreglerne § 6, stk. 2 om nærhed til og kvaliteten af den nedlagte skov. Begge forhold anser foreningerne for en mangel og i strid med formålet med erstatningsdiskussionen. Sammenlignet med erstatningsnatur efter § 3 i naturbeskyttelsesloven, så er udgangspunktet altid nærhed, sammenhæng og sammenlignelighed. Nedlægges der fersk eng, erstattes det med fersk eng eventuelt med vilkår, der sikrer at det bliver til fersk eng osv. Naturstyrelsen synes derimod at være tilfreds med trægrupper, der indtil videre har undgået at få betegnelsen "fredsskov" hæftet på sig, overalt i det danske landskab.

Fortsætter vi sammenligningen med § 3 natur, så er det tankevækkende, at naturtyperne har en "vejledende" udpegning, altså at posen med beskyttet natur ikke er endelig, men at natur kan vokse sig ind i og ud af beskyttelsen. Det afsluttede serviceeftersyn kan tages til indtægt for, at der trods alt vokser noget mere ind i end ud af beskyttelsen. Omvendt med fredsskov: Her baserer man sig på en gammel, statisk udpegning, fyldt med fejl og mangler, hvor selv flerhundrede år gamle løvtræsbevoksninger kan have undgået betegnelsen "fredsskov", og vel at mærke en udpegning, der stort set ikke er fulgt op på. Det vil sige, at alt det krat og småskov, som nu er penge værd som erstatningsskov, blot med et minimum af indsats for længst kunne være blevet betegnet som "fredsskov" - naturligvis forudsat at området ikke lige er omfattet af reglerne omkring rydningspligt af landbrugsjord. Det forekommer derfor så som så med "erstatningen", når den i langt de fleste af de i denne sag aktuelle eksempler allerede i forvejen - og længe - har været skov. Bevares, "fredsskov" er en højt besunget beskyttelse for mange; men faktum er jo netop at den kan flyttes rundt åbenbart ret nemt fra landsdel til landsdel uden skelen til hverken skovnaturen eller biodiversiteten i hhv. nedlagte og erstattede skove.

Tager man udgangspunkt i Galleskov, der i dag hører under Prins Joakims Schackenborg, så er det påfaldende, at netop den største erstatning, allerede fra etape I, gik til matrikel 97 Gallehus, Møgeltønder. Da skulle man tro, at der derfor var tale om relativ ny skov. Men nej, skoven er indtegnet på de lave målebordskort og med på luftfoto fra 1945! Faktisk er skoven i de mellemliggende år blevet meget mere tæt og plantageagtig, ligesom dagens skov rummer anseelige vildtagre som også kaldes "fredsskov". DN har ikke haft mulighed for at følge andre matrikler i området, som nu kan bryste sig af betegnelsen "fredsskov". Men søger man Gallehus Skov får man en hyggelig historie om en skov tilbage fra 1808 og frem. Hvordan dette nogensinde kan komme i spil som erstatningsskov, savner foreningerne godt svar på. Endelig kan man undres over, at den samlede erstatning holdes til 1:1½, når man medtænker, at der hverken stilles vilkår om nærhed, kvalitet eller bedre offentlig adgang. Fastholdes disse manglende vilkår forekommer en erstatning på 1:2 eller mere, langt mere rimelig.

På dette grundlag anmodes Natur- & Miljøklagenævnet hermed om at hjemvise sagen til fornyet behandling i Naturstyrelsen herunder til fastsættelse af hvilke vilkår, der vil gøre erstatningen reel og sammenlignelig med udgangspunktet.

Med venlig hilsen

Jan Pedersen
Biolog
DN Sekretariatet
jap@dn.dk
31 19 32 39

Niels Hilker
Formand
DN Sorø